

SAOPĆENJE PRIOPĆENJE FIRST RELEASE

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNI ZAVOD ZA STATISTIKU

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL OFFICE OF STATISTICS

GODINA / YEAR I

SARAJEVO, 24. 10. 2008.

BROJ / NUMBER: 3.1.8

Molimo korisnike da prilikom korišćenja podataka navedu izvor
Those using data from this issue are requested to state the source

UNUTRAŠNJA/UNUTARNJA TRGOVINA Trgovina na malo

HOME TRADE
Retail trade

Za mjesec septembar/rujan ovim istraživanjem obuhvaćeno je 1.753 poslovnih subjekta.

This survey covers 1,753 enterprises in September 2008.

Ukupan promet u trgovini na malo sa uključenim PDV-om u septembru/ruju 2008. ostvaren je u vrijednosti od 554.288 hilj./tis. KM, što je za 11,4% manje nego u prethodnom mjesecu, odnosno za 19,3% više nego istog mjeseca prethodne godine. U ukupno ostvarenom prometu u trgovini na malo učešće poslovnih subjekata registrovanih u ostalim djelatnostima tj. djelatnostima izvan trgovine na malo iznosi 293.731 hilj./tis. KM ili 53,0%. Ukupan promet bez PDV-a u septembru/ruju 2008. iznosi 297.248 hilj./tis. KM. Promet od ostalih djelatnosti bez PDV-a poslovnih subjekata registrovanih u trgovini na malo ostvaren u septembru/ruju 2008. godine iznosi 74.110 hilj./tis. KM.

Total value of retail trade in September 2008 (VAT including) is 554,288 thousand KM, 11.4% less than in previous month and 19.3% more than in September 2007. The share of enterprises in other activities is 293,731 thousand KM or 53.0% of total retail turnover. Total value (VAT excluded) in September 2008 is 297,248 thousand KM. Value in other activities (VAT excluded) in September 2008 is 74,110 thousand KM.

Posmatrano prema pretežnoj djelatnosti poslovnog subjekta najveće učešće u prometu od trgovine na malo u septembru/ruju 2008. godine ostvareno je u slijedećim djelatnostima: 52.1 KD-a (Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavnicama) u vrijednosti od 95.085 hilj./tis. KM ili 17,2% od ukupnog prometa u trgovini na malo, zatim 50.500 KD (Trgovina na malo gorivima i mazivima) u vrijednosti od 70.605 hilj./tis. KM ili 12,7% i 52.4 KD (Ostala trgovina na malo novom robom u specijaliziranim prodavnicama) u vrijednosti od 50.456 hilj./tis. KM ili 9,1%.

According to prevailing activity of enterprises greatest value of retail trade in September 2008 realized in following activities: Retail sale in non-specialized stores 95,085 thousand KM or 17.2% in total sale, Retail sale of fuels 70,605 thousand KM or 12.7%, and Other retail sale of new goods in specialized stores 50,456 thousand KM or 9.1%.

Posmatrano po trgovačkim strukama najveći promet od trgovine na malo u septembru/ruju 2008. godine ostvaren je po grupama kako slijedi: Nespecijalizovane prodavnice živežnim namirnicama 158.350 hilj./tis. KM ili 28,6% od ukupnog prometa u trgovini na malo, zatim Motorna goriva i maziva 121.929 hilj./tis. KM ili 22,0% i Željezna roba, boje, staklo i ostali građevinski materijal 52.971 hilj./tis. KM ili 9,6%. Učešće svih ostalih grupa u ukupnom prometu od trgovine na malo je 39,8%.

According to branches the greatest values of retail trade in September 2008 were in following groups: Non-specialized stores of food in value 158,350 thousand KM or 28.6% of total sale, Automotive fuel 121,929 thousand KM or 22.0%, and Basic metal goods, products for construction, glass 52,971 thousand KM or 9.6%. The share of all other groups in total retail sale was 39.8%.

Navedeni podaci odnose se na poslovne subjekte Federacije BiH čije su jedinice u sastavu locirane na teritoriji Federacije BiH.

These data related to enterprises and their units located in Federation B&H.

Poslovni subjekti Federacije BiH čije se jedinice u sastavu nalaze na teritoriji Republike Srpske (41 jedinice), u periodu 1.1. – 30.9. 2008. godine ostvarile su vrijednost prometa u trgovini na malo uključujući PDV od 194.088 hilj./tis. KM.

Business entities of Federation B&H with units located in RS (41 units), in period 1.1. – 30.9. 2008 realized value of retail trade (VAT included) in amount of 194,088 thousand KM.

TABELA 1. TRGOVINA NA MALO PREMA PRETEŽNOJ DJELATNOSTI
RETAIL TRADE BY PREVAILING ACTIVITY

	Ukupan promet bez PDV u hilj./tis. KM <i>Total sale (VAT excluded) in thousand KM</i>					Promet u trgovini na malo sa PDV u hilj./tis. KM <i>Retail sale (VAT included) in thousand KM</i>				
	IX 08	$\frac{IX\ 08}{VIII\ 08}$	$\frac{IX\ 08}{IX\ 07}$	I-IX 08	$\frac{I-IX\ 08}{I-IX\ 07}$	IX 08	$\frac{IX\ 08}{VIII\ 08}$	$\frac{IX\ 08}{IX\ 07}$	I-IX 08	$\frac{I-IX\ 08}{I-IX\ 07}$
Ukupno <i>Total</i>	297.248	90,8	131,6	2.478.376	128,5	554.288	88,6	119,3	4.743.151	120,1
50.102 Trgovina motornim vozilima na malo <i>Sale of motor vehicles</i>	14.339	99,3	126,1	149.597	118,0	7.118	93,3	122,7	76.177	116,7
50.302 Trgovina na malo dijelova i pribora za motorna vozila <i>Retail sale of spares and equipment for motor vehicles</i>	3.253	102,3	132,5	26.039	121,6	2.214	93,5	103,6	20.421	110,6
50.402 Trgovina na malo motociklima, dijelovima i priborom <i>Retail sale of motorcycles, spares and equipment</i>	11	10,9	24,1	1.167	120,8	13	28,7	270,7	1.015	199,4
50.500 Trgov. na malo gorivima i mazivima <i>Retail sale fuels</i>	92.629	83,0	155,5	740.940	150,8	70.605	80,3	129,2	620.080	132,5
52.1 Trgov. na malo u nespecializiranim prodavnicama/prodavaonicama <i>Retail sale in non-specialized stores</i>	97.260	89,5	128,8	810.054	122,1	95.085	86,7	130,4	796.183	123,7
52.2 Trgovina na malo hranom, pićima i duhanskim proizv. u specijalizir. prodavnicama/prodavaonicama <i>Retail sale of food, beverages and tobacco in specialized stores</i>	9.037	85,2	109,2	87.708	112,6	7.544	85,7	105,5	71.944	109,7
52.3 Trgovina na malo farmaceut., medicinskim, kozmetičkim i toaletnim proizvodima <i>Retail sale of pharmaceutical and medical goods, cosmetic and toilet articles</i>	21.892	100,6	125,5	198.010	122,5	24.767	100,1	125,0	224.412	122,3
52.4 Ostala trgovina na malo novom robom u specijaliziranim prodavnicama/prodavaonicama <i>Other retail sale of new goods in specialized stores</i>	56.266	103,0	114,5	440.857	120,7	50.456	101,5	113,2	394.190	116,3
52.5 Trgovina na malo polovnom robom u prodavnicama/prodavaonicama <i>Retail trade services of second-hand goods in stores</i>	80	23,9	52,7	1.791	137,7	93	23,9	52,7	2.093	137,6
52.6 Trgovina na malo izvan prodavnica/prodavaonica <i>Retail sale out of stores</i>	2.481	118,7	133,0	22.213	119,0	2.662	116,2	131,0	24.148	118,4
Ostale djelatnosti <i>Other activities</i>	-	-	-	-	-	293.731	88,4	115,1	2.512.488	117,2

TABELA 2. PROMET TRGOVAČKIH POSLOVNIH SUBJEKATA OD OSTALIH DJELATNOSTI
TRADE IN OTHER ACTIVITIES EXCEPT RETAIL TRADE

	IX 08	I-IX 08
Ostale djelatnosti bez PDV u hilj./tis. KM <i>Other activities (VAT excluded) in thousand KM</i>	74.110	567.147

Napomena : prethodni podaci
Note: Previous data

TABELA 3. TRGOVINA NA MALO PREMA TRGOVAČKIM STRUKAMA
RETAIL TRADE BY BRANCHES

	Promet u trgovini na malo sa PDV u hilj./tis. KM Retail sale (VAT included) in thousand KM				
	IX 08	<u>IX 08</u> VIII 08	<u>IX 08</u> IX 07	I-IX 08	<u>I-IX 08</u> I-IX 07
Ukupno <i>Total</i>	554.288	88,6	119,3	4.743.151	120,1
01 Motorna vozila <i>Motor vehicles</i>	14.154	99,3	113,6	145.214	129,2
03 Dijelovi i pribor za motorna vozila <i>Motor vehicle parts and accessories</i>	5.770	112,6	111,5	47.047	107,3
04 Motocikli i dijelovi i pribor za motocikle <i>Motorcycles and related parts and accessories</i>	13	28,7	270,7	1.015	199,4
05 Motorna goriva i maziva <i>Automotive fuel</i>	121.929	80,6	129,8	1.053.512	132,9
11 Nespecijalizirane prodavnice/prodavaonice živežnim namirnicama <i>Non-specialized stores of food</i>	158.350	86,7	120,6	1.380.726	119,2
12 Ostale nespecijalizirane prodavnice/prodavaonice <i>Other non-specialized stores</i>	46.841	87,6	124,8	377.815	112,7
21 Voće i povrće <i>Fruit and vegetables</i>	4.094	93,8	93,1	51.196	109,0
22 Meso i mesni proizvodi <i>Meat and meat products</i>	1.694	83,5	110,4	14.730	112,9
23 Ribe, školjke i rakovi <i>Fish and sea food</i>	209	88,9	91,4	2.110	88,3
24 Hljeb/kruh, pecivo, kolači, tjestenina, bomboni i slatkiši <i>Bread, cakes, pasta, candies and sweets</i>	6.123	96,5	123,5	54.400	131,4
25 Alkohol i druga pića <i>Alcoholic and other beverages</i>	7.172	57,1	113,0	80.684	107,3
26 Duhanski proizvodi <i>Tobacco products</i>	7.045	84,3	105,1	66.182	104,9
27 Ostale živežne namirnice u specijalizovanim prodavnicama <i>Food in specialised stores</i>	7.437	86,6	84,9	63.514	78,0
31 Apoteke/ljekarne <i>Pharmacies</i>	17.549	97,6	110,5	166.928	111,2
32 Medicinski preparati i ortopedska pomagala <i>Medicines</i>	488	90,3	94,9	4.991	115,9
33 Kozmetički i toaletni proizvodi <i>Toalet - cosmetic products</i>	10.233	108,3	160,7	82.118	154,2
41 Tekstil <i>Textiles</i>	4.927	148,9	174,2	31.059	134,6
42 Odjevni predmeti <i>Clothes</i>	7.256	92,0	100,5	63.493	114,8
43 Obuća i kožni proizvodi <i>Footwear and leather products</i>	7.671	148,7	135,9	47.741	141,3
44 Namještaj, oprema za rasvjetu i predmeti za domaćinstvo <i>Furniture, lighting and goods for household</i>	10.753	97,9	106,6	81.021	101,6
45 Električni aparati za domaćinstvo/kućanstvo, radio i TV uređaji <i>Electricity appliances for household, radio and TV</i>	25.038	103,7	115,7	191.765	120,1
46 Željezna roba, boje, staklo i ostali građevinski materijal <i>Basic metal goods, products for construction, glass</i>	52.971	86,3	113,4	424.997	113,4
47 Knjige, novine, časopisi, papirnata/papirna roba i pisaći pribor <i>Books, newspapers, journals, other printed products</i>	6.438	160,8	91,1	35.102	105,5
48 Ostala trgovina na malo u specijaliziranim prodavnicama <i>Other retail sale in specialised stores</i>	26.023	93,6	108,2	236.285	126,5
50 Polovna roba <i>Second-hand goods</i>	114	28,3	58,7	2.300	135,0
61 Trgovina poštom, preko kataloga, interneta i televizije <i>Trade by post, catalogues, internet and TV</i>	532	194,9	0,0	5.583	0,0
62 Trgovina na štandovima i pijacama <i>Trade on markets</i>	0	0,0	0,0	0	0,0
63 Ostala trgovina na malo izvan prodavnica/prodavaonica <i>Other retail sale not in stores</i>	3.464	108,3	118,5	31.623	114,3

Napomena : prethodni podaci
Note: Previous data

Izvori prikupljanja podataka

Podaci o ostvarenom ukupnom prometu trgovačkih preduzeća i prometu u trgovini na malo dobiveni su iz istraživanja Mjesečni izvještaj trgovine na malo (obrazac TRG – 1).

Od 1. januara 2008. promijenjen je način iskazivanja podataka. Podaci o prometu od trgovine na malo iskazani su na dva načina: prema pretežnoj djelatnosti u koju su razvrstani poslovni subjekti (tabela 1) i prema trgovačkim strukama (tabela 3).

Podaci o prometu iskazuju se kao apsolutni brojevi i nominalni indeksi.

Jedinice posmatranja

Jedinice posmatranja su pravne osobe – preduzeća / trgovačka društva koja su prema pretežnoj (glavnoj) djelatnosti registrirana u trgovini na malo ili u prodaji, održavanju i popravcima motornih vozila i popravcima predmeta za ličnu upotrebu i upotrebu u domaćinstvu, tj. u odjeljku 52 ili u podrazredima 50.10.2, 50.30.2, 50.40.2 i razredu 50.50 Klasifikacije djelatnosti – Rev.1.1. Također su obuhvaćene izabrane pravne osobe iz ostalih djelatnosti ako obavljaju navedene djelatnosti.

Obrtnici nisu obuhvaćani ovim istraživanjem.

Definicije

Ukupan promet preduzeća registriranih za trgovinu na malo (isključujući PDV) obuhvata vrijednost svih prodatih roba i obavljenih usluga na tržištu tokom mjeseca, bez obzira na to da li su naplaćene, tj. uključuje se ne samo promet od trgovine na malo nego i promet od ostalih djelatnosti .

Promet od trgovine na malo (uključujući PDV) obuhvata vrijednost prodatih roba krajnjim potrošačima odnosno stanovništvu za vlastitu potrošnju ili za upotrebu u domaćinstvu i obavljenih usluga u posmatranom periodu bez obzira da li su naplaćene ili ne.

Promet od ostalih djelatnosti (isključujući PDV) obuhvata vrijednost svih ostalih prodatih proizvoda i usluga na tržištu (trgovina na veliko, posredovanje u trgovini na veliko, popravci, ugostiteljstvo i ostale djelatnosti). Ovdje se uključuje promet samo onih poslovnih subjekata čija je glavna djelatnost trgovina na malo dok poslovni subjekti čija je glavna djelatnost *izvan* trgovine na malo tj. neka druga ne iskazuju promet od ostalih djelatnosti. *Podaci o prometu ne uključuju porez na dodanu vrijednost* što je u skladu sa EU regulativom. Međutim, raspoložemo i sa podacima o prometu s PDV – om, ali isključivo radi nacionalnih potreba.

PDV je indirektni porez na potrošnju, koji se naplaćuje pri svakoj određenoj fazi u proizvodnom i distribucijskom lancu. Obuhvaća porez na dodanu vrijednost koji je obračunat kupcu. Primjenjuje se od 1.1.2006. na osnovu Zakona o porezu na dodatu vrijednost (Službeni glasnik BiH, br.9/05 i 35/05).

Trgovačke struke predstavljaju pretežni robni asortiman prodaje u trgovini na malo. Grupe proizvoda koji se pretežno prodaju razvrstane su na osnovi KD Rev.1.1.

Source of data collection

Data on total turnover of retail trade enterprises and retail trade turnover are obtained by the Monthly Retail Trade Report (TRG–1 questionnaire).

Since 1st January 2008 has been changed as well as the method of presenting of retail trade data. Data on retail trade turnover are presented in two ways: according to the prevailing activity of the enterprises as well as by trade branches.

Data on turnover are presenting in the form of absolute figures and nominal indices.

Reporting units

Reporting units are legal enterprises / trade companies engaged into retail trade or sale, maintenance and repair of motor vehicles, that is enterprises / trade companies classified by their prevailing (main) activity in section 52 or sub – classes 50.10.2, 50.30.2, 50.40.2 and class 50.50 according to the Classification of Economic Activities – NACE Rev.1.1. Selected enterprises engaged in other activities but executing the above mentioned ones are also included.

Tradesmen are excluded.

Definitions

Total turnover of retail trade enterprises (excluding value added tax) is a total value of all goods sold and services provided on the market in the observed period, irrespective of the fact whether they are paid or not, that is it includes retail trade turnover and also the turnover of the enterprises in other kinds of activity.

Retail trade turnover (including value added tax) is the sale of goods to final consumers, that is to population for personal consumption or for using in household and services provided, irrespective of the fact whether they are paid or not.

Turnover of other kinds of activity (excluding value added tax) includes a total value of all other goods sold and services provided on the market (from wholesale trade, wholesale on a fee or contract basis, repairs, hotels and restaurants and other activities). It includes turnover of enterprises whos main kind of activity is retail trade.

Data on turnover excluding VAT are presented according to the EU Regulation but also there are data on turnover including VAT for national purposes.

Value added tax (VAT) is tax on exchanges. It is levied on the added value that results from each exchange. It is an indirect tax on consumption, because the consumers actually bear the cost of the tax. It has been in use since 1st of January 2006 on the bases of The Law on Value Added Tax in Bosnia and Herzegovina (Official Gazette B&H No. 9/05 and 35/05).

Branch is the actual prevailing assortment of sale in retail trade. Groups of prevalingly sold products are classified according to the Classification of Economic Activities (NACE Rev.1.1).